

Khóa Luận Giáo Dục Kỹ Năng Sống Cho Học Sinh Trung Học

1. Lý do chọn đề tài Giáo Dục Kỹ Năng Sống Cho Học Sinh Trung Học

Sự thay đổi mạnh mẽ của xã hội đã tác động mạnh mẽ đến cuộc sống của con người, nhiều vấn đề xã hội phức tạp nảy sinh như: sự biến đổi nhanh chóng của các giá trị đạo đức xã hội, sự phát triển của công nghệ thông tin, khoa học công nghệ. Bên cạnh những tác động tích cực còn có những tác động tiêu cực đặc biệt là đối với thế hệ trẻ. Nếu các em không có kiến thức cần thiết để lựa chọn những giá trị sống tích cực, không có năng lực ứng phó thì sẽ rất dễ gặp phải những trở ngại, rủi ro trong cuộc sống.

Giáo dục kỹ năng sống có vai trò rất quan trọng đối với sự hình thành và phát triển nhân cách, chất lượng cuộc sống của thế hệ trẻ. Kỹ năng sống giúp cá nhân có thể ứng phó một cách lành mạnh với các tác động tiêu cực, biết cách lập kế hoạch, ra quyết định, giải quyết các mâu thuẫn,... Mặt khác kỹ năng sống là một thành phần quan trọng trong nhân cách của con người, muốn thành công trong mọi công việc và cải thiện chất lượng cuộc sống con người cần phải có kỹ năng sống.

Nhận thức được tầm quan trọng đó, đồng thời do nhu cầu đổi mới giáo dục là chuyên từ trang bị kiến thức cho người học sang trang bị các năng lực cần thiết như: năng lực hợp tác, năng lực giải quyết vấn đề, năng lực giao tiếp, năng lực chuyển đổi nghề nghiệp đáp ứng nhu cầu của xã hội hiện đại, có khả năng thích ứng cao với sự biến đổi của cuộc sống. Do đó, UNESCO đã đưa ra bốn trụ cột của giáo dục thế kỷ XXI là: Học để biết, học để làm, học để cùng chung sống, học để khẳng định mình. Đáp ứng yêu cầu này, giáo dục nước ta đã đưa kỹ năng sống vào trường học dưới hình thức giáo dục tích hợp, lồng ghép trong các môn học và dưới hình thức hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp. Tuy nhiên, việc tích hợp giáo dục kỹ năng sống trong các môn học ở nhà trường hiện nay còn đang tồn tại nhiều bất cập, giáo viên còn gặp nhiều khó khăn, lúng túng trong việc dạy lồng ghép cả về nội dung, phương pháp và hình thức tổ chức dạy học.

Hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp ở phổ thông có vai trò quan trọng trong việc hình thành các kỹ năng phát triển nhân cách cho học sinh. Nhưng thực tế hiện nay việc lồng ghép giáo dục kỹ năng sống vào hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp vẫn chưa được quan tâm, thậm chí còn bị bỏ ngỏ. Chính điều đó dẫn đến việc

dạy học lồng ghép kỹ năng sống trong nhà trường hiện nay chưa mang lại hiệu quả như mong đợi.

Lứa tuổi học sinh THCS là lứa tuổi có những biến đổi mạnh mẽ và phức tạp cả về sinh lý và tâm lý (lứa tuổi dậy thì). Các em dễ xúc động, bồng bột, khó kiểm soát bản thân. Những năm gần đây tình trạng bạo lực học đường trong nhà trường và tình trạng trẻ lứa tuổi vị thành niên phạm tội đang có chiều hướng gia tăng, nguyên nhân sâu xa là do các em thiếu kỹ năng sống, ít được tiếp cận với các chương trình giáo dục kỹ năng sống.

Nắm bắt được yêu cầu này, các trường THCS trên địa bàn huyện Mường La, tỉnh Sơn La hiện nay đã tiến hành giảng dạy lồng ghép kỹ năng sống trong các môn học và trong hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp, nhưng chất lượng lồng ghép vẫn chưa cao. Học sinh còn cảm thấy xa lạ với các kỹ năng sống, giáo viên lúng túng trong giảng dạy vì không nắm hết được bản chất của vấn đề, chưa có phương pháp dạy học phù hợp để lồng ghép.

Với mục đích tìm hiểu và đề xuất các giải pháp nâng cao chất lượng giáo dục kỹ năng sống trong trường học đặc biệt là giáo dục kỹ năng sống thông qua hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp, tôi chọn đề tài **“Giáo dục kỹ năng sống cho học sinh trường PTDTBT THCS Chiềng Công, huyện Mường La, tỉnh Sơn La thông qua hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp”**.

2. Mục đích nghiên cứu.

Nghiên cứu nhằm tìm hiểu thực trạng giáo dục kỹ năng sống thông qua hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp cho học sinh Trung học cơ sở. Từ đó thiết kế một số chủ đề giáo dục kỹ năng sống thông qua hoạt động giáo dục ngoài giờ lên lớp nhằm nâng cao hiệu quả giáo dục kỹ năng sống.

3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu.

3.1. Khách thể nghiên cứu.

- Quá trình giáo dục kỹ năng sống cho học sinh THCS.

3.2. Đối tượng nghiên cứu.

- Giáo dục kỹ năng sống thông qua hoạt động GD NGLL cho học sinh THCS.

4. Giả thuyết khoa học.

Việc giáo dục kỹ năng sống thông qua các hoạt động GD NGLL cho học sinh THCS trên địa bàn huyện Mường La, tỉnh Sơn La đã được tiến hành nhưng còn nhiều hạn chế.

Nếu thiết kế được các chủ đề giáo dục kỹ năng sống phù hợp với nội dung, thời gian của hoạt động GD NGLL thì sẽ nâng cao được hiệu quả giáo dục kỹ năng sống cho học sinh THCS.

5. Nhiệm vụ nghiên cứu.

5.1. Hệ thống hóa những vấn đề lý luận cơ bản về kỹ năng sống, giáo dục kỹ năng sống thông qua hoạt động GD NGLL cho học sinh THCS.

5.2. Khảo sát thực trạng giáo dục kỹ năng sống thông qua hoạt động GD NGLL ở một số trường THCS.

5.3. Thiết kế một số chủ đề giáo dục kỹ năng sống thông qua hoạt động GD NGLL cho học sinh THCS và thực nghiệm sư phạm một số chủ đề giáo dục đã thiết kế.

6. Phạm vi nghiên cứu.

6.1. Về nội dung nghiên cứu.

Đề tài tập trung nghiên cứu một số biện pháp giáo dục kỹ năng sống thông qua hoạt động GD NGLL cho học sinh THCS.

6.2. Về số lượng khách thể.

Nghiên cứu được thực hiện trên 19 giáo viên và 120 học sinh trường PTDTBT THCS Chiềng Công, huyện Mường La, tỉnh Sơn La.

7. Phương pháp nghiên cứu.

7.1. Nhóm các phương pháp nghiên cứu lý luận.

Bao gồm các phương pháp phân tích, tổng hợp, hệ thống hóa tài liệu liên quan đến đề tài nghiên cứu để xác định cơ sở lý luận của đề tài.

7.2. Nhóm các phương pháp nghiên cứu thực tiễn.

7.2.1. Phương pháp điều tra bằng phiếu hỏi.

Xây dựng các phiếu điều tra cho giáo viên và học sinh các trường THCS trên địa bàn huyện Mường La, tỉnh Sơn La nhằm thu thập thông tin về thực trạng giáo dục kỹ năng sống.

7.2.2. Phương pháp phỏng vấn.

Tiến hành phỏng vấn một số cán bộ quản lý, giáo viên và học sinh các trường THCS trên địa bàn huyện Mường La, tỉnh Sơn La để thu thập sâu các thông tin về thực trạng giáo dục kỹ năng sống trong các trường hiện nay.

7.2.3. Phương pháp quan sát.

Quan sát các hình thức tổ chức, nội dung, phương pháp giáo dục kỹ năng sống của giáo viên cũng như quan sát hiệu quả hoạt động giáo dục KNS ở học sinh nhằm thu thập thêm thông tin cần thiết bổ sung cho các kết điều tra bằng phiếu thăm hỏi nhằm tăng thêm tính khách quan và độ tin cậy của kết quả nghiên cứu.

7.2.4. Phương pháp thực nghiệm sư phạm.

Tổ chức thực nghiệm một số chủ đề giáo dục KNS thông qua hoạt động GD NGLL cho học sinh THCS đã thiết kế. Thông qua kết quả tổ chức thực nghiệm sẽ đánh giá được tính hiệu quả và khả thi của các chủ đề.

8. Cấu trúc của đề tài Giáo Dục Kỹ Năng Sống Cho Học Sinh Trung Học

Đề tài có cấu trúc gồm 3 chương:

- Chương 1: Cơ sở lý luận của việc giáo dục KNS thông qua hoạt động GD NGLL cho học sinh THCS.
- Chương 2: Thực trạng giáo dục KNS cho học sinh trường PTDTBT THCS Chiềng Công, huyện Mường La, tỉnh Sơn La thông qua hoạt động GD NGLL.
- Chương 3: Giáo dục KNS cho học sinh trường PTDTBT THCS Chiềng Công, huyện Mường La, tỉnh Sơn La thông qua hoạt động GD NGLL.